

ATMINTINĖ PIRMOKŲ TĖVELIAMS

Mokyklinė branda - tai protinis, emocinis, socialinis ir praktinis vaiko brandumas.

Protinė branda - tai vaiko mokėjimas susikaupti, išlaikyti dėmesį, logiškai mąstyti, įsivaizduoti, sklandžiai reikšti mintis, logiškai įsiminti (pvz., brandus mokyklai vaikas smalsauja, klausinėja, tyrinėja aplinką, žiūrinėja knygas, albumus, vaikiškas enciklopedijas, kuria, vaizduoja, fantazuoja, tačiau skiria realybę nuo fantazijos pasaulio ir pan.).

Emocinė branda - tai susidomėjimas mokykla, mokytojais, atsiradusi mokymosi motyvacija („aš noriu eiti į mokyklą“), pasitikėjimas savimi, stengiasi valdyti savo emocijas:

- įžeistas ar nuskriaustas pats bando ieškoti išeities, o ne bėga pas tėvus;
- supykęs dažniausiai nepuola muštis, bet pasako kitam apie šį jausmą ir pasitraukia;
- valdo savo spontaniškus norus dėl bendro žaidimo, veiklos ir nugalė savo baimingumą,
- nedrąsumą.

Socialinė branda - tai poreikis bendrauti su kitais vaikais, gebėjimas paklusti grupės

interesams, suprasti ir atlikti mokinio vaidmenį:

- turi draugų kieme, darželyje, susidraugauja įvairiose situacijose;
- noriai dalyvauja vaikų grupės veikloje (pokalbiuose, žaidimuose, šventėse);
- žaisdamas gali ir vadovauti, ir paklusti bendraamžiui;
- bendradarbiauja su kitais vaikais (kalbasi, tariasi, aiškinasi su kitais, ką ir kaip darys).

Praktinė branda - higienos įgūdžiai ir užsigrūdinimas.

Reikalinga nuostata bei pasirengimas tapti mokiniu.

Jūsų vaiko atėjimas į mokyklą pakeis jo autoritetus – mokytojas jam taps pats svarbiausias ir galbūt mylimiausias. Gerbkite vaiko nuomonę apie mokytoją!

SVARBU!

1. Sudarykite kartu su vaiku dienotvarkę:

- rytą vaiką žadinkite ramiai ir kantriai;
- stenkitės apskaičiuoti laiką taip, kad nereikėtų vaiko skubinti;
- išleiskite vaiką nors kiek pavalgusį (jei neturi apetito, tegul
- suvalgo nors vaisių ar kitokio sveiko maisto);
- palinkėkite sėkmingos dienos (būtinai apkabinkite), o grįžusį
- sutikite ramiai, pasiteiraukite, kaip jam sekėsi, kaip jis jautėsi ir įdėmiai jį išklauskite.

2. Nepraleiskite sunkumų, su kuriais susiduria jūsų vaikas pirmomis mokymosi dienomis, pvz., jei vaikas turi kalbos problemų, stenkitės padėti jam su tuo susidoroti dar pirmoje klasėje (kreipkitės pagalbos į logopedą).

3. Netapkite vaiko prižiūrėtojais, tikrintojais, jeigu vaikas pats sugeba atlikti užduotis.

4. Palaikykite vaiko norą patirti sėkmę. Kiekvienoje mokyklinėje veikloje raskite ką nors, už ką galėtumėte vaiką pagirti. Pagyrimas ir emocinis palaikymas (pvz.: „šunuolis“, „puiku“) gali žymiai pakelti žmogaus intelektualumą.

5. Niekada jo nelyginkite su kitais vaikais! Priimkite jį tokį, koks jis yra!

6. Nebauskite vaiko už prastus įvertinimus, geriau išsiaiškinkite jų priežastis ir įvertinkite vaiko pastangas, jo atliktą darbą.

Adaptacijos (prisitaikymo) sunkumus mokykloje patiria:

- uždari ir drovūs vaikai;
- vaikai, kurie šeimoje neturi aiškių pareigų, reikalavimų, jiems nėra nubrėžtos leistino elgesio ribos;
- vaikai, kuriems tėvai nuolat kartojo, jog jie patys geriausi, protingiausi, nusipelnę dėmesio...
- nebrandūs mokyklai vaikai (emociskai ir socialiai);
- kai susideda kelios aplinkybės, pvz.: neišlavėjusi kalba, lėtinė liga, neatsparus organizmas,
- nepalanki socialinė aplinka šeimoje.

Galimas vaiko elgesio pakeičimas:

- svyruojanti vaiko nuotaika;
- atsiranda baimė, kurios iki tol vaikas nejautė arba sugrįžta kamavusi ankstyvoje vaikystėje;

- kamuoja neramūs, baisūs sapnai;
- blogai miega;
- mažiau valgo;
- šlapinasi į lovą;
- graužia nagus;
- rytais ašaroja, prašo palikti namuose „nenoriu eiti į mokyklą“), skundžiasi pilvo ir galvos skausmais.

Jei vaikas mokykloje susiduria su ištis didėlėmis problemomis, berniai namuose ir griežta disciplina nepadės. Kai tėvai rodo pernelyg didelį susidomėjimą vaiko mokslais, vaikai dažniausiai specialiai atsisako mokytis. Tai savotiškas protestas prieš spaudimą, noras išreikšti savo nepriklausomybę. Labai dažnai nesėkmės mokykloje, nenoras mokytis būna susiję ne su protiniais vaiko gebėjimais, o vaiko santykiais su bendraklasiais ar mokytojais. Tokiais atvejais būna sunku susigaudyti situacijoje, ypač, jei vaikas užsisklendęs dėl to, kad tėvai nuolat klausinėja apie pažymius, barasi dėl prastų balų. Tuomet geriausia kreiptis pagalbos į mokyklos psichologą (104 kab.), socialinį pedagogą (106 kab.).

Pedagogas J.Gray pateikia penkis pozityvaus vaikų auklėjimo principus:

1.Gali būti kitoks nei visi. Kiekvienas vaikas yra nepakartojamas, turi ypatingų gabumų, sunkumų ir reikmių. Vaikai mokosi nevienodai. Pagal mokymąsi, galima išskirti tris vaikų rūšis: bėgikai, ėjikai ir šokliai. Bėgikai išmoksta labai greitai. Ėjikai mokosi ramiai, galima aiškiai matyti mokymosi daromą pažangą. Šoklius auklėti sunkiau, neatrodo, jog jie apskritai ką nors išmoksta arba daro pažangą, staiga- liuokt ir baigta. Mokymasis jiems užima daugiau laiko.

2.Gali klysti. Visi vaikai klysta. Suklydus nereiškia, kad esi negeras. Tėvai išmokys vaikus šio principo tik pripažinę, jog bendraudami su vaikais ar tarpusavyje patys taip pat suklysta. Užuoat mokę vaikus atsiprašyti, tėvai patys turi rodyti pavyzdį ir suklydę nebijoti atsiprašyti. Vaikai mokosi ne iš kalbų, bet iš pavyzdžių.

3. Gali rodyti neigiamas emocijas. Neigiamos emocijos-pyktis, liūdesys, baimė, gailėstis, susierzinimas, nusivylimas, nerimas, pavydas, nuoskauda, nesaugumas, gėda-yra ne tik natūralus ir normalus dalykas, bet ir svarbi asmenybės augimo dalis. Tėvai privalo išmokti suteikti vaikams tinkamų progų pajusti neigiamas emocijas ir jas išlieti. Vaikas turi suprasti kada ir kur išlieti, kad ir pyktį. Nereikia vaiko versti slopinti pyktį, nes jis gali prasiveržti nepalankiausiomis aplinkybėmis. Vaikai pozityviai auklėjami tuomet, kai tėvai jiems neprimeta

atsakomybės už savo jausmus. Mokydamiesi jausti ir reikšti neigiamas emocijas, vaikai geba jausti save kaip individą, išsiugdo stiprų asmenybės pojūtį, pamažu ima skleisti jų kūrybingumas, intuicija, sugebėjimas mylėti, pasitikėjimas savimi, džiaugsmas, atjauta, sąžinė, sugebėjimas pasitaisyti suklydus.

4. Gali daug norėti. Pozityviai auklėjami vaikai išmoksta prašyti taip, kad neįskaudintų kitų. Tuo pat metu tėvai mokosi, kaip ramiai atsisakyti patenkinti jų prašymą. Vaikai nebijo prašyti to, ko nori, jeigu žino, kad nebus sugėdyti. Be to, supranta, jog paprašę nebūtinai gaus tai, ko jiems norisi. Nesijausdami laisvi gali paprašyti to, ko nori, vaikai niekuomet nesupras, ką jie gali gauti, o ko ne. Be to prašydami greitai išmoksta derėtis, dauguma suaugusiųjų visiškai nemoka to daryti.

5. Gali prieštarauti, bet nepamiršk, kad tėtis ir mama yra šeimininkai. Vaikams reikia leisti prieštarauti, bet taip pat svarbu, kad jie žinotų, jog už viską atsako tėvai. Gavę leidimą daug norėti, prieštarauti, derėtis, vaikai pasijunta turį daug galios tėvams, o tai tėvus gąsdina. Todėl dauguma tėvų bijo suteikti vaikams per daug laisvės. Jeigu tėvai nesinaudos pozityvaus auklėjimo metodais, jų atžalos taps įnoringos, irzlios. Galios suteikimas vaikams veiksmingas tik tuomet, kai tėvai išlieka padėties šeimininkai. Norų koregavimas ir jų atsisakymas- tai du skirtingi dalykai. Norai koreguojami tada, kai jie derinami prie tėvų norų, o kai norai ir jausmai slopinami nusilenkiant tėvų pageidavimams, jų tiesiog atsisakoma. Nuolankumo pasekmė- palaužta vaiko valia. Nuolankūs vaikai tik vykdo įsakymus; jie nemąsto, nejaučia ir nedalyvauja bendroje veikloje. Paslaugūs vaikai bendrauja visa savo esybe, todėl gali tobulėti.

Geriausia pagalba vaikui adaptacijos mokykloje laikotarpiu - rami reakcija į vaiko nuotaikos bei elgesio kaitas, taip pat padrąšinimas, jog jis su visais sunkumais susitvarkys.

Mokykloje kiekvienas vaikelis ras savo vietą: ir gražiai rašantis, skaitantis, piešiantis, dainuojantis, sportuojantis, ir mokantis bendrauti, bei mylintis visus už tai, kad jie yra šalia jo.

Stiprybės, supratimo ir pakantumo savo atžaloms.

Pagal internetinę spaudą parengė mokyklos psichologo asistentė V. Beinarienė